

Э. И. ВЕРАМЕЙ, П. А. КЛІМОВІЧ

**ВЫКАРЫСТАННЕ ПРАДЫГІЯЗАНУ
ДЛЯ ЛЯЧЕННЯ ГНОЙНЫХ ЗАПАЛЕННЯУ
У БУЙНОЙ РАГАТАЙ ЖЫВЁЛЫ**

За апошнія гады адзначаеца значнае змяненне імуналагічнай рэактыўнасці жывёлін. Гэта абумоўлена многімі фактарамі навакольнага асяроддзя, а таксама неабгрунтаваным выкарыстаннем антымікробных сродкаў, у прыватнасці антыбіётыкаў.

У апошні час значная частка патагенных мікраарганізмаў устойлівая да антыбіётыкаў. Тым больш выкарыстанне антыбіётыкаў выклікае ўзмоцнены рост розных штамаў, якія пагаршаюць агульны стан жывёлін і робяць больш працяглым запаленчы працэс. Ужыванне мяса жывёлін, якім давалі антыбіётыкі, выклікае ў людзей розныя алергічныя рэакцыі і іншыя з'явы.

Актуальным застаецца ўздрязанне на арганізм такімі сродкамі, якія павышалі б клетачны і гумаральны імунітэт, паскарапі рэгенератыўныя працэсы і тым самым садзейнічалі больш хуткай папраўцы жывёліны. Для паспяховага вырашэння гэтых пытанняў патрабуецца пошук новых метадаў стымуляцыі арганізма жывёлін. У апошні час найбольш эфектыўным, даступным, танным спосабам з'яўляецца выкарыстанне пра-
дыгіязану пры лячэнні буйной рагатай жывёлы з гнойнымі запаленчымі працэсамі.

Прадыгіязан — бактэрыяльны поліцукрыд, які шырока выкарыстоў-
ваецца ў медыцынскай практицы пры гнойных запаленнях у людзей
з мэтай павышэння неспецыфічнай рэзістэнтыасці арганізма. У ветэры-
нарнай практицы да апошняга часу мала работ па выкарыстанні пра-
дыгіязану.

Прадыгіязан паскарае ліквідацыю інфекцыі і прадуктаў некратычнага распаду, разыходжанне запаленчага эксудату і зажыўленне пашкоджаных тканак, садзейнічае аднаўленню функцый органаў [4].

Прадыгіязан узмацняе эфект антыбіётыкаў [3]. Асабліва выразна гэта дзяяние праяўляецца пры выкарыстанні субэфектных доз антыбіётыкаў і пры інфекцыях, выкліканых антыбіётыкаўстойлівымі штамамі [2].

Парэнтэральнае ўвядзенне прадыгіязану жывёліне выклікае змяненне лейкаграмы. У першыя гадзіны пасля ўвядзення ўзнікае некаторая лейкапенія, праз 2—4 гадз развіваецца лейкацитоз з нейтрафіліяй. У асобных выпадках нейтрафілія садзейнічае адносная эазінафілія [1].

Комплекснае лячэнне з выкарыстаннем прадыгіязану зніжае частату стафілакавай інфекцыі ў 2,4 раза [5].

З улікам выказанаага вышэй намі была паставлена задача вывучыць дзеяние прадыгіязану пры розных гнойных хірургічных працэсах у буйной рагатай жывёлы. З гэтай мэтай на працягу трох гадоў была вывучана хірургічная паталогія на малочным комплексе. Для правядзення эксперыменту па прынцыпе аналагаў былі падабраны дзве групы жывёлін па пяць галоў у кожнай.

У першай групе жывёлін праводзілі лячэнне звычайнае, хірургічную апрацоўку, прымыванне гнойных поласцей антысептычнымі растворамі перманганату калію 1 : 3000 або 3%-ным растворам перакісу вадароду на растворы фурацыліну 1 : 5000, мазь Вішнеўскага, раствор брыльянтавай зелені.

Другая група доследная. Лячэнне гнойных працэсаў праводзілі так, як і ў контрольнай групе, але дадаткова перад апрацоўкай жывёлінам уводзілі ўнутрымышачна 0,005%-ны раствор прадыгіязану першы раз

у дозе 0,5 мл, другі і трэці — 1 мл на 100 кг масы цела з інтэрвалам чатыры дні.

У перыяд доследу сачылі за клінічным станам (тэмпература, пульс, дыханне, румінацыя). Асаблівую ўвагу звярталі на цячэнне мясцовага працэсу: ступень хваравітасці, размер прыпухласці, тэрміны з'яўлення і колькасць эксудату, яго характар (колер, пах, кансістэнцыя), ачышчэнне гнойных поласцей ад некратызаваных тканак, з'яўленне грануляцыйнай тканкі, пачатак краёвай эпітэлізацыі.

Колькасць і распаўсюджанне хірургічных захворванняў на малочнаму комплексу

Назва хвароб	Колькасць хворых жывёлін		
	1986 г.	1987 г.	1988 г.
Раны ў вобласці канечнасцей	116	124	140
Пададэрматыты	61	82	84
Гнойныя язвы	9	8	11
Флегмоны	12	12	14
Абсцэсы	40	38	48
Усяго	238	264	297

Вызначалі колькасць гемаглабіну, эрытрацытаў, лейкацытаў, выводзілі лейкаграму. Колькасць Т- і В-лімфацытаў вызначалі марфала-гічна па мазках крыві.

Рэзультатамі даследаванняў на працягу трох гадоў на малочным комплексе ўстаноўлена хірургічная паталогія, якая пададзена ў табліцы.

Найбольш часта ў жывёлін дыягнаставаліся рваныя і колатыя раны рознай лакалізацыі, пададэрматыты, абсцэсы. Развіццю гэтай паталогіі папярэднічала мноства прычын, якія неабходна разглядаць асобна. Пры эксперыментальным вывучэнні ўплыву прадыгіязану на павышэнне рэзістэнтасці арганізма буйной рагатай жывёлы намі былі ўзяты жывёліны з найбольш характэрнай гнойнай паталогіяй. Пры клінічным даследаванні ў першай групе пасля хірургічнага ўмяшання і медыкаментознага лячэння агульны стан быў здавальняющим: Т — 38,7, П — 72, Д — 30, R₅ — 8. На чацверты дзень было прыкметна ўмеранае выдзяленне гнойных эксудатаў, запаленчая прыпухласць значная. Рост грануляцыйнай тканкі быў адзначаны на восьмы дзень. Поўная папраўка жывёлін ў контрольнай групе наступіла на $18,4 \pm 1,5$ дня. Ва ўсіх жывёлін адзначалі агульны лейкацытоз да $10,1 \pm 1,8 \times 10^9/\text{л}$, у лейкаграме быў рэгенератыўны зрух ядра ўлева. Кроў змянялася ў залежнасці ад часу даследавання ў перыяд лячэння, і гэта змяненне, як правіла, адпавядала клінічнаму цячэнню хваробы.

У доследнай групе праз суткі пасля першага ўвядзення прадыгіязану ў крыві некалькі зніжаецца агульная колькасць лейкацытаў, але ўзмашняеца выдзяленне гнойнага эксудату ў параўнанні з контрольнай групай. Пасля трох ін'екцый прадыгіязану адзначаўся лейкацытоз, найбольш моцна выяўлены пасля другога ўвядзення, у лейкаграме — лімфацытоз. Больш актыўна адзначалася ачышчэнне гнойных поласцей ад некратычных тканак (на чацверты дзень), памянялася прыпухласць тканак, на восьмы дзень быў прыкметны эпітэліяльны абадок. Поўная папраўка наступала на $14 \pm 0,8$ дня.

Праз суткі пасля ўвядзення прадыгіязану колькасць В-лімфацытаў некалькі паменшылася, у той час як Т-лімфацыты павялічыліся. Максімальнае павелічэнне лімфацытаў адзначана на 10-я суткі, у контрольнай — пры папраўцы. У доследнай групе пры лячэнні ўзровень В-лімфацытаў быў вышэйшы, чым у контрольнай (на пятыя суткі), пасля другога ўвядзення.

Агульны стан жывёлін клінічна паляпшаўся пасля ўвядзення прадыгіязану. Аднак першыя дзве гадзіны тэмпература цела павышалася ча $0,2-0,4^{\circ}$, наступала некаторае прыгнечанне жывёлін на гэты перыяд, а затым праз 4—6 гадз усё аднаўлялася і клінічна больш прыкметна наступала папраўка.

Такім чынам, лячэнне хворых жывёлін з рознымі гнойнымі запаленнямі найбольш эканамічна мэтазгодна пры выкарыстанні прадыгіязану.

Summary

Prodigiosan, 0.005 %, injected intramuscular in doses of 0.5 ml, 1 ml, 1 ml for 100 kg of body weight at 4 days intervals accompanied by surgical treatment and treatment of the local purulent process accelerates the cleaning of the purulent cavity the animal recovery.

Літаратура

1. Виссарионова Е. З., Ефимова В. Г. Стимуляция неспецифической резистентности организма и бактериальные полисахариды. М., 1975. 285 с.
2. Голосова Т. В. и др. // Антибиотики. 1971. № 8. С. 757.
3. Ермольева З. В., Вайсберг Г. Е. Стимуляция неспецифической резистентности организма и бактериальные полисахариды. М., 1976. 254 с.
4. Лазарева Д. Н., Алехин Е. К. Стимуляторы иммунитета. М., 1985 с.
5. Соловьев Г. М., Петрова И. В., Ковалев С. В. Иммуноинфекция, профилактика и лечение гнойных септических осложнений в кардиохирургии. 1987. С. 127.